

Betonizacija Zagreba: 'Razumijemo očekivanja građana, ali započeti postupci ne mogu se prekidati'

Objavio **Daniela Delale** - Nedjelja, 16. studenoga 2025. u 11:21

Preizgrađena Trešnjevka (Foto: Boris Kovacev / CROPIX)

Betonizacija, kao širenje nepropusnih površina poput cesta, parkinga te velikih stambeno-poslovnih površina, jedna je od najbržih i najtrajnijih transformacija krajolika u suvremenim gradovima. U **Zagrebu**, kao i u drugim europskim gradovima, takva ekspanzija ima višestruke posljedice koje se kreću od narušenih prirodnih staništa i smanjenja biološke raznolikosti, preko povećanog rizika od poplava, do zdravstvenih i socijalnih posljedica za stanovnike.

Stanovnici Zagreba svakodnevno svjedoče štetnim posljedicama do kojih je dovela pretjerana betonizacija površina. Pa je tako ljeti gotovo nemoguće boraviti na otvorenome jer je sve manje velikih zelenih površina koje upijaju sunčeve zrake. S obzirom na posvemašnju betonizaciju, sunčeve zrake se reflektiraju i zagrijavaju zrak pa stanovnici bježe u klimatizirane prostorije koje, da apsurd bude još veći, iako hlade zrak u prostoriji, dodatno zagrijavaju zrak vani.

Zimi se također vide štetne posljedice betonizacije jer se snijeg, i ako počne padati, u Zagrebu nema za što uhvatiti s obzirom da je sve više betonskih površina. Gradska vlast pokušava stati na kraj betoniziranju, novi GUP ide u tom smjeru, no preostaje vidjeti koliko će u tom naumu biti uspješni.

Oglas

Rekordna vrijednost bitcoina! Preuzmite vodič i naučite kako trgovati kriptovalutama na burzi

Od 24.11. svakog dana otkrivamo vozila sa sjajnim popustima. Prijavi se i prvi otkrij tajne Black Week popuste.

EKO

Testirana voda u Zagrebačkoj županiji: Objavili i gdje je voda dobra u Samoboru - Zagreb.info

EKO

'Zombi požari' divljaju po šumama: 'Ovo bi moglo postati zaista ozbiljno' - Zagreb.info

INFO

Jezivi događaji u tramvaju na Savskom mostu: 'Uvijek oko sedam, u broju sedam' - Zagreb.info

GOSPODARSTVO I TURIZAM

Amerikanac ušetao u dućan u Rusiji: Nije očekivao da ovako žive ti ljudi - Dnevno.hr

OGLAS

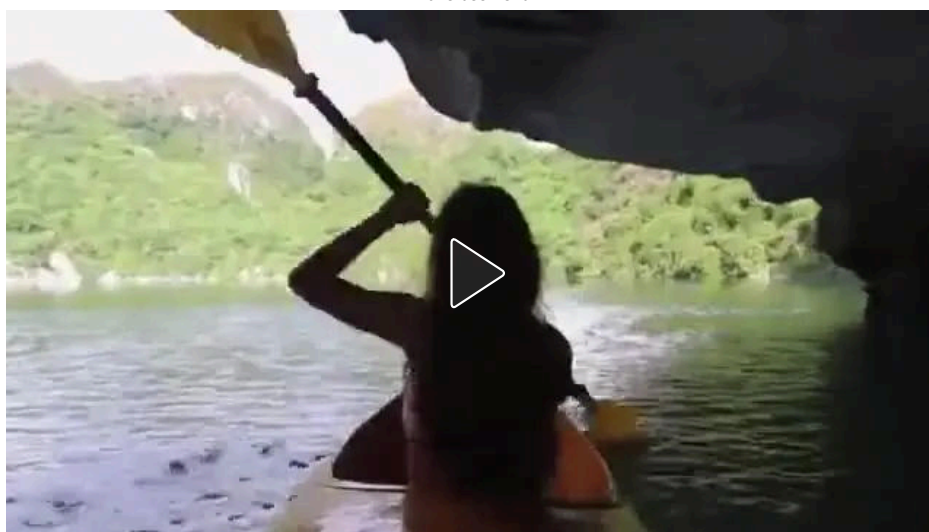
Uzmi 10€ besplatni bonus u PSK!

Opasni zakoni

Posljednjih dana oporbeni političari pokušavaju istaknuti štetnost dvaju prijedloga zakona – Zakona o prostornom uređenju i Zakona o gradnji. Traže da se hitno povuku iz saborske procedure jer da pogoduju krupnom kapitalu i građevinskim lobijima. "Vlada sebi daje ovlasti da blokira izmjene urbanističkih planova i generalnijih urbanističkih planova gradova, kao što je već

ministrom, suprotno Ustavu koji kaže da o prostornim planovima odlučuje lokalna samouprava. Rekla je i da je ključna riječ u zakonu "priuštivo stanovanje" što znači da će investitor koji dođe i kaže da će graditi zgradu za priuštivo stanovanje, pod tom floskulom moći graditi zgradu na poljoprivrednom i šumskom zemljištu ili u zoni javne namjene.

Advertisement

„Ovo je borba za prostor, borba za prostor za buduće generacije i borba da o prostornim planovima odlučuju građani, njih se ne smije varati, a ovim ih se zakonom vara”, tvrdi Mrak Taritaš. Ovi primjeri pokazuju kako je zapravo građenje u Hrvatskoj uvijek vruća tema, a posljedica građenja je svakako tema ovog članka – **betonzacija**.

Izmjene i dopune GUP-a

Da se zelene površine u urbanim sredinama moraju čuvati, svjesni su aktualni zagrebački gradski vođe, a to pokušavaju provesti usvojenim **izmjenama i dopunama GUP-a**. Iz Grada kazuju kako usvajanje ovih izmjena GUP-a znači prije svega pobjedu Zagrepčana i pobjedu javnog interesa nasuprot devastaciji grada i urbanističkom kaosu stvorenom u korist maksimizacije profita građevinskih lobija zbog kojih se desetljećima žrtvovala kvaliteta života građana. Izmjenama GUP-a tako se, kako tvrde, stvaraju uvjeti za Zagreb koji je zdraviji, zeleniji i uključiviji. Ključne promjene odnose se na uvođenje jasnih pravila gradnje uzimajući u obzir vrijednosti postojećih naselja i postavljanje novih standarda za uređenje okoliša, pa i oblikovanje samih stanova.

To znači da se na području obiteljskih kuća više neće moći umetati višestambene zgrade koje, osim što narušavaju cjelinu naselja, nemaju osnovnu prateću komunalnu, prometnu i društvenu

Iz Grada nam odgovaraju na pitanje koje muči mnoge građane oko toga zašto se, nakon izglasavanja novog GUP-a, po Zagrebu i **dalje uništavaju zelene površine u korist podizanja novih zgrada**. "Razumijemo očekivanja građana, ali započeti upravni postupci ne mogu se prekidati. Gradska vlast nastoji se rukovoditi načelom legalnosti i mijenjati stvari na bolje u okvirima zakona. Ova će se situacija nastaviti i neko vrijeme nakon donošenja Izmjena i dopuna GUP-a, jer ukoliko je neki projekt urudžbiran za lokacijsku dozvolu prema pravilima ranijeg GUP-a, upravni postupak je započet i smije biti završen po tim i takvim pravilima. Promjene u prostoru nabolje početak će se događati tek nekoliko godina po donošenju Izmjena i dopuna GUP-a", kazuju iz Grada.

Ključne promjene

Što se tiče zelenih površina, one su u odnosu na 2016. godinu povećane za 36 hektara odnosno 360.000 četvornih metara, što slikovito odgovara površini dvadeset i jednog Parka stara Trešnjevka. Vijeća mjesnih odbora i gradskih četvrti su svojim prijedlozima značajno utjecala na detektiranje područja u kvartovima gdje nasušno nedostaje zelenih površina te su njihovi prijedlozi, prenoseći i inicijative građana, uvršteni u konačni plan, tako da se nove zelene površine planiraju ravnomjerno u svim dijelovima grada, od Španskog, Novog Zagreba pa do Peščenice.

Unutar odluke o izradi izmjena koju je izglasala Gradska skupština 2023. godine, čime je službeno pokrenuta izrada izmjena GUP-a, definirana su programska polazišta za izradu plana, a jedno od njih bilo je upravo to da nema prenamjene postojećih zelenih zona u građevinske. Odlukom je omogućena prenamjena zelenih površina samo iznimno, radi javnih potreba i interesa Grada Zagreba ili Republike Hrvatske.

Tako je primjerice u Svetoj Klari smanjena jedna zelena zona radi prenamjene u društvenu namjenu, jer nije bilo druge mogućnosti da se osigura prostor za prijeko potrebnu gradnju dječjeg vrtića. Sve ostale privatne inicijative koje su htjele povećati vrijednost svog zemljišta prenamjenom u građevinsko područje su temeljem tako postavljene odluke odbačene jer nisu u skladu s osnovnim ciljevima odluke, pojašnjavaju iz Grada.

Revitalizacija grada

"Revitalizacija grada koja uključuje uklanjanje pojedinih oronulih zgrada i ozelenjivanje, čini srž politike ove gradske uprave. Ukoliko se osvrnemo na šire gradsko središte, prostor oko buduće zgrade Gradske knjižnice i društveno-kulturnog centra Paromlin, kao i na neke druge brownfield lokacije (konkretno prostor ex Tvornice željezničkih vozila 'Gredelj'), svjedočit ćemo naporima da se ti prostori oslobode od izgradnje te da se uredi kao trgovi i parkovi.

Akcija "debetonizacije" je malo teže provediva na privatnim zemljištima i privatnim nekretninama, međutim ova uprava nastoji stimulirati i takve procese, posvuda po gradu, ustrajnim pregovorima i komunikacijom s Građevinskom inspekcijom u slučajevima gdje je to potrebno", kazuju nam iz Grada.

A za one koji ne razumiju koje prijetnje donosi betonizacija, evo nekoliko važnih informacija.

Brojni rizici

Rizik od poplava. Kad se prirodne, prohodne površine zamijene asfaltom i betonom, smanjuje se mogućnost upijanja kišnice u tlo. To dovodi do većeg površinskog otjecanja, preopterećenja sustava odvodnje i većeg volumena vode koji stiže u riječne kanale tijekom obilnih oborina. Posljedice za ljude su poplave koje uništavaju domove, infrastrukturu i privredu; podižu troškove osiguranja i sanacije; ugrožavaju zdravlje zbog kontaminirane vode i plijesni. O tome kako riješiti probleme odvodnje pisali smo u članku *'Gradovi spužve' su budućnost: Zagreb je jedan od njih, stručnjak objasnio o čemu se radi.*

Toplinski otok. Nepropusne površine i građevine s visokim toplinskom kapacitetom akumuliraju i zadržavaju toplinu, a to stvara urbani toplinski otok. Studije koje se odnose na Zagreb dokumentiraju značajan intenzitet dnevne topline te porast toplih noći i ekstremnih temperatura u gradskom području, što pojačava rizik za ranjive skupine među kojima su stariji sugrađani i kronični bolesnici, a povećava i potrošnju energije za hlađenje. S dugoročnim zagrijavanjem vezanim za klimatske promjene, betonizacija dodatno pogoršava javnozdravstvene posljedice.

U ZAGREBU NEMA SREDNJIH ŠKOLA UKLJUČENIH U VAŽAN PROGRAM: 'UKLJUČENE SU 22 OSNOVNE ŠKOLE I 19 DJEČJIH VRTIĆA'

Gubitak bioraznolikosti. Svaka nova građevinska površina smanjuje površine livada, parkova, poplavnih obala i urbanih šuma odnosno staništa za ptice, kukce, uključujući i oprašivače, sitne sisavce i biljke. Gradovi koji ne štite zelene površine gube povezivost ekosustava, tzv. ekološke mreže, pa populacije postaju fragilne i nestabilne. U dokumentima prostornog planiranja Zagreba se naglašava potreba očuvanja elemenata ekološke mreže upravo zato što planovi mogu imati „značajan utjecaj na ciljeve očuvanja“.

Socijalne posljedice. Betonizacija često smanjuje javne zelene površine i mogućnosti rekreacije u neposrednoj blizini domova, što direktno utječe na fizičko i mentalno zdravlje. Toplinski valovi i slabija kvaliteta zraka, zbog manje vegetacije koja filtrira čestice, udaraju jače po starijim susjedstvima i po ljudima s manjim primanjima, jer su oni češće izloženi lošijim stambenim uvjetima i nemaju pristup klimatiziranim prostorima. Time betonizacija produbljuje urbane nejednakosti.

ZAGREPČANI KOJI MISLE DA SU 'LUDI', IPAK GRIJEŠE: IMA SUGRAĐANA KOJI SE TAKOĐER BORE S OVIM PROBLEMOM

Betonizacija nije samo estetsko pitanje već se radi o sustavnom urušavanju funkcija koje priroda pruža gradu, od regulacije vode i temperature do održavanja biološke raznolikosti i kvalitete života.

Za Zagreb je ključno da prostorni planovi poput GUP-a uključe stvarne, provjerljive mjere za očuvanje i obnovu zelene infrastrukture te da se predupravljanjem i pametnim dizajnom smanje

Ovaj članak objavljen je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti.

'NEVIDLJIVI' ZAGREPČANI: ODRŽIVO ILI ELITISTIČKI, PITANJE JE SAD

IMATE ZANIMLJIVU PRIČU, FOTOGRAFIJU ILI VIDEO?

Javite nam se putem Facebooka, e-maila ili porukom preko WhatsApp i Viber aplikacija!

091 24 88 886
desk@zagreb.info

PSK

10€ TE ČEKA NA RAČUNU
Za nove korisnike

REGISTRIRAJ SE

Kada igraš, igraš odgovorno. Igre mogu izazvati ovisnost.

PSK

Ajax
Benfica

10€ TE ČEKA NA RAČUNU
Za nove korisnike

IGRAJ >

Kada igraš, igraš odgovorno. Igre mogu izazvati ovisnost.

PSK

Borussia Dortmund
Villarreal

10€ TE ČEKA NA RAČUNU
Za nove korisnike

IGRAJ >

Kada igraš, igraš odgovorno. Igre mogu izazvati ovisnost.

PREPORUČENI SADRŽAJ

Gubio sam vid. Sad više ne moram nositi naočale

Oglas

Vratite vid bez operacija! Jednostavan recept...

Oglas

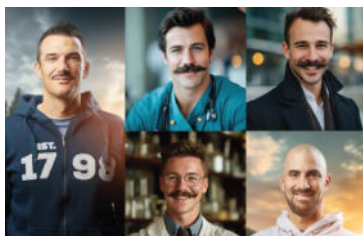

Uzmi 10€ besplatni bonus u PSK!

Oglas

PREPORUČENI SADRŽAJ

Prijeđimo s brkova na djela - obavij pregled!

Oglas

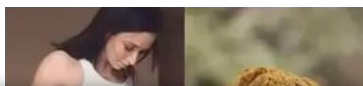
Vozi budućnost: XPENG EV automobili sad i u Hrvatskoj.

Oglas

Glaukom i katarakta nestaju bez traga! Vid se vraća za 99,7% u samo 6 dana. Zapišite metodu: prije spavanja...

Oglas

Jedna čaša prije spavanja i izgubit ćete 16 kg za 2 tjedna!

Oglas

Začepjene krvne žile = visok krvni tlak! Započnite čišćenje odmah uz pomoć...

Oglas

S takvim venama moždani udar je neizbježan! Ali rješenje postoji...

Oglas

Isplivao stari tajni plan za Vjesnikov neboder: Otkriveno što se tamo htjelo napraviti

Pogledaj i povjeruj svojim očima uz knjigu "Čarolije Razuma i Osjećaja - Um od patnika do pobjednika"

Oglas

Psorijaza? Pokazat ću vam kako da ga se riješite kod kuće u 7 dana!

Oglas

Uživajte u Black Friday sniženjima na medicinske uređaje, dodatke prehrani i beauty gadžete!

Oglas

Ljudi s bolovima u koljenu i kuku trebaju ovo pročitati!

Oglas

Iskoristi svojih 10€ besplatnog bonusa uz PSK!

Oglas

